

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СТОКОЗНАНИЕ“

Приета от ФС: протокол № 11/25.04.2024 г.

Приета от КС: протокол № 9/11.04.2024 г.

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „СЕРТИФИКАЦИЯ НА СТОКИТЕ И УСЛУГИТЕ”

ЗА СПЕЦ: „Качество и експертиза на стоките“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ; 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ; 12 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Антоанета Стоянова)

2.
(гл. ас. д-р Величка Маринова)

Ръководител катедра:
„Стокознание“ (доц. д-р А. Стоянова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Сертификация на стоките и услугите” е предназначена за студентите от магистърска специалност “Качество и експертиза на стоките”, професионално направление “Икономика” и има за цел да формира компетентност за сертификацията на продукти и системи в съответствие с изискванията на европейското и националното законодателство.

Лекционният курс на дисциплината дава знания и разбиране на студентите относно организационно-методическите основи на сертификацията, нейното развитие и правните ѝ аспекти, видовете сертификация и техните особености, системите за сертификация, въпросите за акредитация на лаборатории в съответствие с международните и европейски изисквания и взаимно признаване на резултатите от изпитванията. Изучава се международният опит и специфичните схеми за задължителната, доброволната и екологичната сертификация. Разглежда се нормативната база на сертификацията и методите за оценка на съответствието на стоки и системи за сертификация, организацията на дейността на органите по сертификация и изпитвателните лаборатории.

Получените знания и умения на студентите ще намерят приложение за разработване и внедряване на международни, европейски и национални системи и схеми за продуктова сертификация, за извършване на консултантска и експертна дейност по прилагане на схемите за извършване на сертифициране на системи за управление и продуктова сертификация, за упражняване на надзорен контрол на стоките на пазара.

Получените знания са предпоставка за достигане независимост и техническа компетентност при провеждане на сертификацията на продуктите, услугите и системите, както и за повишаване безопасността и конкурентоспособността на предлаганите стоки и услуги.

Тази дисциплина разширява знанията на студентите получени по „Системи за управление на качеството“ и „Експертиза на промишлените стоки“, като ги запознава със спецификите на мениджмънта в омниканална среда и изгражда нови умения за вземане на управленски решения и тяхното прилагане на практика в бизнеса.

След приключване на обучението по тази дисциплина студентите могат да вземат ръководни решения относно практическо приложение на изискванията на международните стандарти и правила за извършване на сертификация на съвременни системи за управление, както и стандарти за провеждане на продуктова сертификация. Получават се базови компетентности при осъществяване в практиката на текущо анализиране и усъвършенстване на прилаганите подходи за провеждане на одити с цел управление на съответствието и устойчивостта на реализираните продукти.

Придобитите знания и умения по дисциплината са основа за разширяване и придобиване на нови мениджърски умения за организиране на ефективно производство, конкурентоспособност и пазарен просперитет на фирмите от различни сектори на икономиката.

Дисциплината „Сертификация на стоките и услугите“ съдейства за формиране на следните ключови компетентности съгласно препоръката на Съвета на Европейския съюз (ЕС) от 22 май 2018 г.:

- **езикова грамотност – група 1**, развива способност за общуване и успешно разбиране с останалите членове на екипите при възлагане на конкретни задачи относно тълкуването на изискванията определени в стандартите като изисквания за управление и изисквания за провеждане на сертификация. Усвояването на терминологията заложена в стандартите и нормативната база за акредитация повишава езиковата грамотност и формира основата за езиково взаимодействие при интерпретирането на приетите изисквания. Развиване на уменията за четене и правилно тълкуване на изискванията на приетите стандарти и регулаторни документи, които на един по късен етап способстват тази лексика да се прилага в разработването на документирани правила за продуктова сертификация.

- **цифрова – група 4**, способност за разбиране на икономическите и социалните процеси, формиране на интерес към социални и икономически събития и действащите регулации, отнесени към политиките в областта на акредитация и сертификация на стоки и системи за управление, вземане на решения свързани със социалната отговорност при реализираните на пазара стоки отговарящи на приетите изисквания на всички заинтересовани страни.

- **предприемаческа – група 7**, развитие на стратегическо мислене при дефиниране на основните политика и цели според обекта на управление, способност за решаване на проблеми, анализ на ключовите процеси за дейността обект на сертификация, идентификация и взаимовръзка между управленските и производствените и контролните процеси в обхвата на дейността на организацията на бизнеса, управление на видовете ресурси за осъществяване на дейността по акредитация на органите за сертифициране на системи за управление, изграждане на умения за самостоятелна и екипна работа.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1. Съвременни подходи и концепции за сертификацията на стоки и услуги		4	4	
1.1.	Същност, цел и задачи на сертификацията.			
1.2.	Развитие и основни принципи на сертификацията.			
1.3.	Области на използване на сертификацията. Видове сертификация. Задължителна и доброволна сертификация.			
Тема 2. Регулаторни изисквания за осъществяване на сертификация		6	4	
2.1.	Законодателна база на сертификацията.			
2.2.	Структура на националната система за сертификация.			
2.3.	Органи по сертификация - задачи, функции.			
Тема 3. Хармонизирани стандарти		4	2	
3.1.	Хармонизирани стандарти – основни термини и определения.			
3.2.	Хармонизирани стандарти и презумпция за съответствие.			
3.3.	Споразумения за взаимно признаване – ЕС и трети страни.			
Тема 4. Акредитация		4	4	
4.1.	Същност и значение на акредитацията.			
4.2.	Цел и задачи на акредитацията.			
4.3.	Принципи на акредитацията.			
Тема 5. Изисквания към органите за сертификация		4	2	
5.1.	Стандарт БДС EN ISO/IEC 17065 - изисквания за оценяване на съответствието.			
5.2.	Изисквания към органите за сертификация на продукти, процеси и услуги.			
5.3.	Схеми за сертификация.			
5.4.	Съдържание на схемата.			
Тема 6. Модули за оценка на съответствието и документи доказващи съответствие		6	4	
6.1.	Оценяване на съответствието – същност.			
6.2.	Модули на процедурите за оценка на съответствието.			
6.3.	Техническа документация и Декларация за съответствие.			
Тема 7. Органи за акредитация		5	2	
7.1.	Национални органи за акредитация.			

7.2	Структура, организацията на работа и управление на националните органи за акредитация.			
7.3	Обекти и предмет на акредитация.	4	2	
Тема 8. Взаимно признаване и споразумения в сертификационния процес				
8.1	Акредитация и взаимно признаване на сертификацията. Органи по акредитация.			
8.2	Точност и достоверност на сертификационните изпитвания.			
8.3	Споразумения за взаимно признаване на продуктова сертификация.			
Тема 9. Одити при продуктова сертификация и сертификация на системи за управление				
9.1	Планиране на сертификационни одити.			
9.2	Провеждане и документиране на одити на сертификация на продукти и системи за управление.			
Тема 10. Екологична сертификация				
10.1	Изисквания за екологична сертификация, правила за провеждане, знаци за удостоверяване на екологичната сертификация.			
10.2	Етапи за провеждане на екологична сертификация.			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Задачи	3	20
1.2.	Казуси	1	20
1.3.	Курсов проект	1	50
Общо за семестриалното оценяване:		5	90
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	75
Общо за сесийното оценяване:		1	75
Общо за всички форми на контрол:		6	165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

- Иванова, Р. (2014). Управление на качеството. Варна: Наука и икономика.
- Ivanova, Radka Petrova, et al. Системите за управление на качеството и сертифицирането им в България. *Известия на Съюза на учените-Варна. Серия Икономически науки*, 2018, 7.3: 243-251.
- Закон за техническите изисквания към продуктите. Обн. ДВ. бр.86 от 1 Октомври 1999г., доп. ДВ. бр.105 от 11 Декември 2020г. <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134683136>
- Закон за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието (загл. изм. - дв, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.06.2010 г.), в сила от 14.01.2006 г., изм. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г. <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2135513818>
- Релевантни актове от Европейското законодателство към закона за техническите изисквания към продуктите. <https://www.lex.bg/laws/ldoc/2134683136>
- Сирашки Хр. Управление на качеството, Акад. изд. Ценов, Свищов, 2016.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Фомин В.Н. Квалиметрия, управление качеством, сертификация, Курс лекций, М.: Тандем, 2000.
2. Николова И. Управление на качеството, КИНГ, София, 2009.
3. Karapetrovi, S. & Jonker, J., 2010. Integration of standardized management systems: Searching for a recipe and ingredients. *Total Quality Management & Business Excellence*, 2010, 14(4), p.459.
4. KUBBA, Sam. *LEED practices, certification, and accreditation handbook*. Butterworth-Heinemann, 2009.
5. Manning, L. & Soon, J. M., (2016). Food Safety, Food Fraud, and Food Defense: A Fast Evolving Literature. *Journal of food science*, 2016, 81(4), pp. 823-825.
6. Seear, David John. ISO 9001:2015 back to the Future: A Review of the New ISO Annex SL Structure for Certification Standards using the Draft ISO 9001:2015 to explain the Changes / David John Seear. - Bloomington: Author-House, 2014.
7. SMEs and Standards: Guide to the European Standardization Process. (12 2010 г.). Изтеглено на 27 04 2015 г. от <ftp://ftp.cencenelec.eu/EN/News/Publications/SMEs.pdf>
8. Стойкова, Т., et al. Сертификация и качество на стоките. *Известия на Съюза на учените-Варна. Серия Икономически науки*, 2018, 7.1: 295-305.
9. Vasileva, E. (2019). Guidelines for improving the business environment in support of sustainable regional development, *Journal of Business Research*, 7-14.
10. Vasileva, E. (2020). Education About Standardization in the Context of Sustainable Development. *Sustainable Development*, 79-94). Springer, Cham.